

Practicat

Josep Bassols; Tomàs Llopis; Gabriel Perles
Programa d'Informàtica Educativa

1. Descripció del programa

1.1.Tema

1.2.Nivell
escolar

2. Instruccions de funcionament

2.1.Posta en
marxa

2.2.Opcions. Utilització per part dels
alumnes

3. Presentació: la fitxa

4. Utilització dels diferents apartats

4.1
Afegir/Modificar

4.2
Eliminar

4.3
Llistar

4.4
Configurar

4.5 Sortir

5. Informació tècnica del programa

5.1.Característiques del programa i requisits del
sistema

5.2.Noms dels
fitxers

5.3. Base de
dades:CATALA.DBF

5.4. Base de
dades:CATALA.JBS

5.5. Base de
dades:INTERN.DBF

5.6. Base de
dades:RECORDA.DBF

1. Descripció del programa

1.1. Tema

El programa Practicat està dissenyat per a consolidar aspectes puntuals de gramàtica normativa com una estratègia de suport en l'adquisició del codi escrit. La seva aplicació es basa en la possibilitat d'utilització de l'aula d'Informàtica del grup classe de català.

La característica més interessant del programa és el seu caràcter "obert" en el sentit que és el professor qui introdueix les qüestions que el programa planteja als alumnes. Això fa que es pugui destinar a alumnes de qualsevol nivell.

L'eficàcia del programa i el màxim aprofitament es produeix quan ens dediquem a estudiar la gramàtica normativa i sobretot en aquells punts més conflictius fem que l'alumne automatitzi l'ús de les regles gramaticals i produeixi textos "correctes" des d'un punt de vista normatiu.

Una altra qüestió és saber escollir el registre, el lèxic o la varietat adequats per a cada acte comunicatiu, cosa que fa necessària l'aplicació d'aquest programa en combinació amb d'altres tècniques d'aprenentatge.

1.2. Nivell escolar

La seva utilització és oberta a qualsevol nivell (EGB cicle superior, FP i BUP) dependrà del tipus de pregunta que s'introdueixi, encara que la base de dades subministrada està pensada per a segon de BUP o tercer de FP segon grau.

2. Instruccions de funcionament

2.1. Posta en marxa

Per començar el programa cal teclejar:

C:\>CATALA

A continuació apareix una pantalla de presentació amb el nom dels autors del programa i es demana el nom de l'alumne que l'utilitza.

Cal teclejar el nom quan el programa demana "Quin és el teu nom".

PER PODER COMENÇAR:

A.- El programa no segueix si l'alumne ha posat el teclat en majúscules activant la tecla Bloq-Majús. Per tant, cal desactivar aquesta opció.

En el cas de tenir les majúscules activades, apareix el següent missatge.

Has de posar el teclat a minúscules (Tecla BLOQ-MAYUS)

B.- També és obligatori que l'alumne teclegi un nom (una cadena qualsevol de caràcters) per poder continuar.

2.2. Opcions. Utilització per part dels alumnes

Un cop carregat el programa i l'alumne ha escrit el seu nom i prem RETORN, immediatament després apareix una pantalla on s'ha de seleccionar amb el cursor i RETORN l'opció que vol repassar.

A continuació, ha de triar de nou la matèria desitjada seguint el mateix procediment que en el cas anterior.

2.2.1. Ortografia

Si l'opció escollida és Ortografia apareix un menú amb les diferents opcions.

2.2.2. Morfosintaxi

Si l'opció escollida és Morfosintaxi apareix el menú amb les diferents opcions.

2.2.3. Lèxic

Si l'opció escollida és Lèxic i Estilística apareix el menú amb les diferents opcions.

2.2.4. Contestació a les qüestions

Una vegada l'alumne ha elegit el tema a repassar, la pantalla, en el cas que sigui un tema ja utilitzat per l'alumne (per exemple, torna a l'accentuació) apareix el següent missatge a la part inferior de la pantalla.

Vols continuar els exercicis del dia 07/06/94 (S/N): []

En cas afirmatiu el programa recorda la puntuació que disposava, el nombre de jugades i l'última pregunta feta.

En el cas de ser la primera vegada que s'utilitza aquest tema o haver contestat N a l'apartat anterior la pantalla mostra la primera jugada.

Tenim a la pantalla tres parts clarament diferenciades:

1.- Part superior de la pantalla. Informativa

Llengua Catalana:

Tema que s'està estudiant

Repassem:

Apareix en pantalla quin apartat del tema s'està treballant

Ajuda i Sortir :

Per poder activar l'Ajuda i Sortir cal utilitzar el ratolí. En cas de no disposar de ratolí

F1 Ajuda i ESC Sortir

Preguntes:

És el número de preguntes que disposa aquest apartat

Encert:

Va senyalant el número d'encerts de les diferents preguntes

Errades:

Compta les preguntes no encertades

Puntuació:

El sistema puntua segons el número d'encerts

2.- Part central de la pantalla. Zona de treball

Apareixen les preguntes i on l'alumne ha d'escriure les respostes.

3.- Part inferior de la pantalla. Línia d'estat.

Apareix el dia i l'hora del sistema i indica si està activada la tecla d'inserció. Quan demana ajuda apareix en aquesta línia.

UNA QÜESTIÓ PER A SER CONSIDERADA CORRECTA:

Si la configuració del Sistema **Resposta Idèntica està activat** el programa considera una resposta correcta quan el text de l'alumne coincideix de manera exacta amb les respostes indicades al programa.

L'alumne ha d'escriure la resposta respectant exactament:

A.-L'ortografia de la frase (accents, majúscules, signes de puntuació, etc.)

B.-Els aspectes "mecanogràfics" (espais entre paraules)

*Quan **Resposta Idèntica està desactivada**, la resposta serà correcta encara que no coincideixin el punt final, els signes d'admiració o interrogació, majúscules, etc.*

Si en la configuració del Sistema **Presenta Resposta està activat**, el programa presenta a l'alumne l'ítem de la pregunta, per modificar-lo adequadament. Si el contingut de la resposta és més curt que l'esmentat ítem, presenta la resposta en blanc.

Si **Presenta Resposta** està desactivada, la resposta que es presenta a l'alumne està sempre en blanc.

POSSIBILITAT.-(1). La resposta és correcta.

L'ordinador dona un missatge d'encert i a continuació *suma 10 punts* (Vegeu l'apartat "Puntuació" d'aquest capítol).

POSSIBILITAT.-(2) La resposta és incorrecta.

Apareix un missatge d'error, però permet tornar-ho a intentar.

POSSIBILITAT.-(3) Si aquesta vegada l'alumne respon bé.

Apareix el missatge d'encert.

el programa *suma 5 punts* d'aquesta qüestió.

POSSIBILITAT.-(4) Respon per segona vegada malament a la qüestió

Se li dona la resposta correcta.

el programa li *dóna 0 punts* per aquesta qüestió.

a. Ajuda

Si l'alumne té dubtes sobre la resposta que ha de donar pot prémer el ratolí (si està activat) o la tecla F1 i li apareixerà un text d'ajuda a la part inferior de la pantalla.

En el cas que de moment no hi ha text d'ajuda posat a les fitxes, apareix a l'última línia de la pantalla on diu que no disposa d'ajuda.

Quan finalitza la pregunta i passa a una altra demana si es vol continuar o sortir del programa.

b. Preguntes

La pantalla mostra en tot moment el tema i l'apartat que s'està repassant i el número de preguntes que disposa aquest tema.

El sistema per cada pregunta contestada va escrivint el total d'encerts i errades, comptabilitza la puntuació total obtinguda i a més a més l'alumne pot observar la qualificació parcial que té en cada moment.

OBSERVACIÓ:

L'apartat preguntes al principi mostra el número de preguntes que disposa el tema, cada vegada que tenim un encert aquesta pregunta queda eliminada i no sortirà més durant la sessió. En cas que la pregunta no tingui una resposta correcta tornarà a aparèixer aleatòriament després d'un cert número de jugades.

El tema estarà complet quan s'hagin contestat totes les preguntes correctament.

Puntuació

Sempre hi haurà a la part superior esquerra de la pantalla els encerts, les errades i la puntuació total obtinguda durant la sessió, així com la qualificació parcial.

Amb la qual cosa el professor pot saber en tot moment el nombre d'encerts que està fent l'alumne i en acabar la sessió en donarà la nota mitjana de l'exercici.

Tot això permet que l'alumne comprovi per si mateix el seu nivell i que el professor pugui avaluar els resultats del treball realitzat.

Acabada una sessió, bé perquè l'alumne hagi triat l'opció "Sortir" o bé perquè no hi hagi més ítems d'aquella matèria, ja apareix la qualificació total obtinguda amb els següents possibles missatges.

Qualificació igual o major de 9

Ho has fet realment bé i domines perfectament el tema. Enhorabona i procura continuar així.

Qualificació entre 7,5 i 9

Ho has fet molt bé i les errades que has fet són probablement per oblit. Aniria bé que pensessis més abans de respondre...

Qualificació entre 6 i 7,5

Ho has fet força bé, però amb errades. Cal que posis més atenció per intentar evitar-les i millorar la puntuació.

Qualificació entre 4,5 i 6

Estàs en un punt mig, sense dominar el tema. Caldria que repassessis més per intentar adquirir major domini...

Qualificació entre 2,75 i 4,5

Has tingut més errades que encerts i per tant has d'estudiar més aquest apartat. A veure si la propera vegada millores...

Qualificació menys petita de 2,75

No es pot dir que els teus coneixements d'aquest apartat siguin acceptables. Cal que ho estudiïs de debò i millorar força

b.-El sistema torna a la pantalla inicial de selecció de matèries. Podem acabar la sessió o elegir un altre tema.

Si s'ha seleccionat un apartat nou prement la combinació SHIFT (esquerra)+F1, hom podrà visualitzar a la part superior el nombre de preguntes realitzades, la nota obtinguda i, si és el cas, un missatge "Tema incomplet", referent a l'apartat anterior.

Quan hem fet la configuració del Sistema, **Sortida Ràpida** està activat, l'alumne pot sortir de la pregunta o de les diferents opcions prement la tecla "Esc".

Quan està desactivat, l'alumne ha de teclejar la resposta per poder abandonar la pregunta, i en els menús anar a acabar.

d. Abandonar els exercicis

Dona la resposta final

3.2.3. Sortir del programa

Per a sortir del programa cal tornar al menú principal i anar a Acabar.

3. Presentació: la fitxa

Cada qüestió (*Fitxa*) proposada als alumnes té un codi, format per dues lletres que corresponen a cada part repassada i tres números, de manera que cada 'fitxa' té un determinat codi que és unívoc.

A més del codi, la fitxa la componen 6 camps més, tots ells tenen una llargada màxima de 78 caràcters on estan continguts la pregunta, l'apartat corresponent a la pregunta (l'item) i les tres (o menys) possibles respostes junt al camp ajuda.

Exemple:

Camp

Contingut

CODI

VP302

PREGUNTA

Escriuiu la frase amb el participi del verb entre parèntesi.

ITEM

D'aquests llibres, n'han (vendre) molts

RESPOSTA1

D'aquests llibres, n'han venuts molts.

RESPOSTA2

RESPOSTA3

AJUDA

Recorda que has de fer la concordança del participi.

Cal esmentar que prement **CTRL+W** en qualsevol punt de l'utilització del programa per part dels alumnes, apareix a l'extrem superior esquerra de la pantalla el codi de la fitxa actual.

Això permet corregir les eventuais errades mecanogràfiques produïdes durant la introducció de les dades al programa que només es posen de manifest durant l'execució.

4. Utilització dels diferents apartats

Si heu premut **CTRL-W** al començament del programa (pantalla de presentació),

us demanrà a la part inferior dreta la clau d'accés

En el cas de que sigui incorrecta la clau d'accés introduïda, apareix el següent missatge.

Clau Incorrecte... Disponibles 2 intents

El sistema permet canviar la clau amb les tecles **Alt-W**

4.1. Afegir/Modificar

4.1.1. Afegir. Pregunta nova

CODI

Teclejant un codi (sempre format per una combinació del tipus **AA999**, on **AA** són lletres i **999** números), el programa busca una fitxa amb aquest codi.

Introduïm la fitxa de codi: RE109. Si no la troba, suposa que volem introduir-ne una de nova.

El sistema agafa les dades de la última fitxa introduïda a efectes de estalviar feina en el cas que estiguem introduint qüestions d'una mateixa pregunta.

OBSERVACIÓ:

El SISTEMA no permet introduir una fitxa amb codi diferent als definits.

En el cas d'introduir un codi erroni apareix el següent missatge.

Codi no definit. <F1> llista Codis.

PREGUNTA

Hem teclejat a la petició de codi **RE109** i volem introduir qüestions relacionades amb relatius i conjuncions, escriuríem en l'apartat pregunta: "**Digues si QUÈ és conjunció, adverbí o relatiu.**"

ÍTEM

L'apartat Ítem es refereix al cas que la mateixa pregunta pugui correspondre a diverses qüestions diferents: seguint l'exemple anterior, un ítem seria: "**Digues al pare que vingui**".

Si volem remarcar la paraula-clau, en aquest cas el mot **QUÈ**, podem fer que a la pantalla quedi escrit de diferent color; això ho aconseguim teclejant el text que volem remarcar entre els caràcters **"/"**. Per tant, escriuríem: "**Digues al pare /que/ vingui**".

A la pantalla (quan l'alumne ho llegeix, no ara) apareix el mot 'que' en color vermell i la resta de la frase en groc. Podem remarcar dues paraules o conjunts de paraules (el programa admet dos o quatre indicadors **"/"**).

RESPOSTA 1

L'apartat **RESPOSTA 1** és una possible resposta que pot escriure l'alumne. En aquest cas seria "**Conjunció.**".

RESPOSTA 2

RESPOSTA 3

Si la resposta és única, com a l'exemple, no cal omplir el camp RESPOSTA 2 ni RESPOSTA 3, però si són possibles més d'una resposta, llavors es poden escriure aquí.

El programa compara successivament la resposta donada per l'alumne amb el contingut dels tres camps de resposta abans de dir si és correcta o no.

AJUDA

L'apartat AJUDA és una petita indicació auxiliar que es pot donar a l'alumne per ajudar-lo a donar una resposta correcta. La seva llargada, com la dels altres camps, és també de 78 caràcters. En aquest exemple podria ser

"Mira de trobar un antecedent".

Una vegada escrita la fitxa, podem salvar-la al disc prement la tecla PgDn (o AvPág segons el teclat) o podem ignorar-la, prement la tecla Esc.

Podem sortir del programa prement <ESC>.

4.1.2. Modificar una fitxa

El sistema localitza una determinada 'fitxa' a partir de la introducció del CODI corresponent.

Prement **Retorn** en Afegir/Modificar apareix la pantalla que demana el Codi de la fitxa

En el cas de necessitar ajuda, per desconèixer el CODI premeu a tecla F1.

I si situeu el cursor, per exemple, en **AC Accentuació** apareix la llista de '*codis i preguntes*'.

Una vegada seleccionada la pregunta disposem de la següent pantalla per poder fer la modificació.

En el cas que seleccionem amb el cursor el 'codi i pregunta' AC101. En la pantalla apareix podem veure i modificar el seu contingut.

CONSIDERACIONS:

- 1.-En el cas que coneguem el CODI correcte de la fitxa a modificar, el programa la visualitza i ens permet de modificar qualsevol dels seus camps.
- 2.-Per visualitzar la fitxa següent (segons l'ordre alfabètic dels codis, no l'ordre d'entrada) podem prémer la tecla PgDn (o AvPág).
- 3.-Prement la tecla PgUp (o RePág) accedim a la fitxa anterior, també segons el mateix ordre alfabètic de codis.
- 4.-Prement la tecla Esc tornem a la pantalla inicial havent quedat gravades totes les modificacions efectuades.

4.2. Eliminar

Eliminar fitxes de preguntes i respostes.

Una vegada introduït el codi de la fitxa a eliminar, prement la tecla Supr es marquen les fitxes. Totes les fitxes marcades d'aquesta manera són esborrades de la base de dades quan acabem la sessió.

4.3. Llistar

Llistar per impressora les fitxes existents

Tenim dues possibilitats, imprimir totes les fitxes o les fitxes d'un codi.
El sistema comprova que estigui la impressora connectada apareixent el següent missatge en cas contrari.

Connecteu l'impressora i polseu una tecla quan estigui llesta

En el cas de voler llistar les fitxes d'un determinat codi cal escriure el codi i prémer Retorn disposant d'ajuda amb la tecla F1.

Una vegada ha començat el llistat la tecla ESC en permet acabar.

4.4. Configurar

Modificar paràmetres del programa

Apareix al prémer <RETORN> una pantalla informativa, essent el professor qui té de decidir en quins paràmetres vol treballar amb els alumnes.

4.5. Sortir

Tornar al Sistema Operatiu

5. Informació tècnica del programa

5.1. Característiques del programa i requisits del sistema

El programa està preparat per funcionar amb ratolí.

Necessita per un funcionament correcte un PC compatible amb un mínim de 256 Kbytes de memòria RAM i recomanable Disc dur. És pràcticament imprescindible disposar de monitor en color.

5.2. Noms dels fitxers

CATALA.DBF Base de dades de preguntes i respostes.

CATALA.EXE Programa.

CATALA.JBS Base de dades conté els codis i l'enunciat de les preguntes.

CATALA.SYS Control d'una instal·lació correcta.

CONFIG.CAT Guarda la configuració de treball del sistema.

CAT.TXT Text d'ajuda.

CTCODI.NTX Fitxer índex. Es crea quan s'executa per primera vegada.

ICODS.NTX Fitxer índex. Es crea quan s'executa per primera vegada.

INTERN.DBF Base de Dades que emmagatzema quan s'executa el programa nom de l'alumne, puntuació i tema. Es crea quan s'executa per primera vegada.

IRECORDA.NTX Fitxer índex. Es crea quan s'executa per primera vegada.

RECORDA.DBF Base de dades on emmagatzema l'última pregunta on es va quedar l'alumne, la puntuació que tenia en aquests moments i el tema que estava tractant. Es crea quan s'executa per primera vegada.

El programa CATALA és una utilitat didàctica realitzada amb el compilador Clipper que utilitza fitxers de bases de dades compatible amb dBASE III.

Característiques de les bases de dades utilitzades pel Sistema.

5.3. Base de dades:CATALA.DBF

BASE DE DADES DE LES PREGUNTES I RESPOSTES: CATALA.DBF

Camp	Nom	Tipus	Amplada
1	CODI	Caracter	5
2	PREGUNTA	Caracter	78
3	ITEM	Caracter	78
4	RESPOSTA1	Caracter	78
5	RESPOSTA2	Caracter	78
6	RESPOSTA3	Caracter	78
7	AJUDA	Caracter	** Total **

5.4. Base de dades:CATALA.JBS

BASE DE DADES ON ES GUARDEN ELS CODIS DE LES PREGUNTES I ON ESTAN CODIFICATS ELS TEMES : CATALA.JBS

5.5. Base de dades:INTERN.DBF

BASE DE DADES ON ES GUARDEN TEMPORALMENT ELS RESULTATS DE LES PREGUNTES: INTERN.DBF

En aquesta Base de dades s'emmagatzemen temporalment els resultats de l'alumne abans de sortir del programa.

5.6. Base de dades:RECORDA.DBF

BASE DE DADES ON ES GUARDEN ELS RESULTATS DE LES PREGUNTES I EN EL CAS DE QUE ES CONTINUÏ EN UN MOMENT POSTERIOR PODER RECUPERAR AQUESTS RESULTATS PEL MATEIX ALUMNE: RECORDA.DBF

Cal tenir en compte que qualsevol modificació de les Bases de dades del sistema pot afectar al seu funcionament d'una forma correcta.

El programa inclou exercicis d'ortografia, morfologia i de lèxic en llengua catalana, que poden ser utilitzats per a la classe des de primer de BUP a COU i a FP, de primer i segon grau, segons les matèries i els programes. Pot formar part de les hores lectives o com a material de suport en un tractament individualitzat dels alumnes fins i tot fora de les hores de classe i, de fet, pot servir a tothom qui interressi fer pràctiques de llengua catalana (alumnes, professors, personal no docent, etc.). Si s'incorpora a les hores lectives d'algun curs en concret, el professor haurà d'adaptar-lo al contingut del curs i al nivell que pretengui assolir. Prèviament, el professor ha d'haver explicat els continguts referents als exercicis que s'han de realitzar en l'ordinador i, a més a més, l'alumne pot tenir aquesta informació a l'abast a l'hora de fer els exercicis.

Alguns exercicis han estat introduïts segons el grau de dificultat que ofereixen, així, Pronoms Febles I, II, III, Pronoms Relatius I, II, etc, la qual cosa fa possible

d'adaptar el contingut dels exercicis a l'aprofundiment amb què es vulgui fer cada part del programa.